

MEMORANDUM
UNISOC – VERSO – UNIPSO – BCSPPO
VOOR EEN EUROPEES
BELEID OP MAAT VAN
DE SOCIAL PROFIT

INLEIDING

MEER ERKENNING VOOR DE SOCIAL PROFIT IN DE EUROPESE BELEIDSMATREGELEN

Ondanks de specifieke bevoegdheden die haar door de Verdragen worden toegekend, oefent de Europese Unie een steeds grotere invloed uit op het nationale beleid van haar lidstaten.

Socialprofitbedrijven worden in dit opzicht geconfronteerd met een dubbele uitdaging:

- Enerzijds vervullen ze een belangrijke rol in het Belgische sociaal beleid, een van de meest uitgewerkte van Europa, zowel op het vlak van toegankelijkheid als efficiëntie. Een beleid dat echter ook onder druk staat door een Europese integratie die zich de laatste jaren weinig ambitieus heeft getoond op sociaal vlak.
- Anderzijds wordt de social profit, gezien de crisis, vaak als eerste geconfronteerd met lineaire besparingen waardoor de maatschappelijke doelstellingen gevaar lopen. Rekening houdend met de financiële beperkingen, bestaat de uitdaging voor de social profit erin de toegang tot en de kwaliteit van de zorg- en dienstverlening te waarborgen.

Het belang van de social profit wordt nochtans erkend in artikel 14 van het Verdrag betreffende de Werking van de Europese Unie (VWEU):

“Onverminderd artikel 4 van het Verdrag betreffende de Europese Unie en de artikelen 93, 106 en 107 van dit Verdrag en gezien de plaats die de diensten van algemeen economisch belang in de gemeenschappelijke waarden van de Unie innemen, alsook de rol die zij vervullen bij het bevorderen van sociale en territoriale samenhang, dragen de Unie en de lidstaten er, in het kader van hun onderscheiden bevoegdheden en binnen het toepassingsgebied van de Verdragen zorg voor dat deze diensten functioneren op basis van beginselen en, met name economische en financiële, voorwaarden die hen in staat stellen hun taken te vervullen. Het Europees Parlement en de Raad stellen volgens de gewone wetgevingsprocedure bij verordeningen deze beginselen en voorwaarden vast, onverminderd de bevoegdheid van de lidstaten om, met inachtneming van de Verdragen, dergelijke diensten te verstrekken, te laten verrichten en te financieren.”

Bovendien, en de Europese Unie heeft dit ook erkend in haar Social Investment Package, vervullen diezelfde bedrijven een strategische rol, zowel op het vlak van competitiviteit als sociale cohesie:

- Op het vlak van competitiviteit, omdat voor de kenniseconomie (“Smart”) waarop de EU2020-strategie inzet, diensten zoals gezondheidszorg, onderwijs, vorming en onderzoek – vaak verzorgd door de social profit – essentiële investeringen vormen en bovendien een verdienste hebben als “automatische stabilisatoren”.
- Op het vlak van sociale cohesie, of het nu gaat om investeringen om intergenerationale armoede en sociale uitsluiting een halt toe te roepen of – even essentieel – sociale bescherming die gericht is op het beantwoorden aan noden op de korte termijn.

Om deze redenen kunnen de socialprofitbedrijven, die het Grondwettelijk Hof in België beschrijft als een ‘dienst van openbaar nut’, ook in Europese begrippen worden omschreven als ‘(maatschappelijke) diensten van algemeen belang’.

Dit specifieke karakter moet dan ook worden verdedigd, zowel in België als in Europa, tegen de trend om het socialprofitmodel gelijk te stellen met gelijk welk ander bedrijfstype. Er moet dus met name worden toegezien op een strikte toepassing van artikel 106 VWEU dat bepaalt dat:

“De ondernemingen belast met het beheer van diensten van algemeen economisch (...) belang vallen onder de regels van de Verdragen, (...), voor zover de toepassing daarvan de vervulling, in feite of in rechte, van de hun toevertrouwde bijzondere taak niet verhindert.”

Hierover moet worden gewaakt, zowel bij de uitwerking van het Europese recht en zijn interpretatie, als bij de omzetting en toepassing ervan in het Belgische recht.

1.

HET 'EUROPESE SEMESTER' ZAL IMPACT HEBBEN OP HET BELGISCHE SOCIALE BELEID

SITUERING

Sinds 2011 werd het 'Europees semester' ingevoerd als 'methode' om het financiële, monetaire en fiscale beleid van de lidstaten op elkaar af te stemmen. Deze 'coördinatie' is er gekomen nadat heel wat lidstaten er niet in slaagden om hun begrotingen onder controle te krijgen onder invloed van de financieel-economische crisis die sinds 2008 in Europa woedt. Ze was/is noodzakelijk om de Europese monetaire ruimte en de euro te redden, en om de landen in de eurozone die het sterkst getroffen werden door de financiële crisis overeind te houden. Door het Europese semester krijgt de Europese Commissie de bevoegdheid om dwingend op te treden t.a.v. het begrotingsbeleid van de lidstaten. Vermits de sociale

“EC krijgt directe invloed op het sociale beleid van de lidstaten”

uitgaven daarin een essentieel onderdeel zijn, krijgt de Commissie dus ook rechtstreeks invloed op het sociale beleid van de lidstaten. In eerste instantie was het Europees semester exclusief gericht op het verzekeren van begrotingsdiscipline, het wegwerken van structurele overheidstekorten en overmatige staatsschuld en het stimuleren van economische groei. Door de sociale impact van de crisis en de vaststelling dat het doorgedreven bezuinigingsbeleid in de lidstaten de economische crisis eerder versterkt dan tempert, werd in oktober 2013 gekozen om de sociale dimensie van het Europees semester te versterken. De introductie van het 'Social Investment Package' heeft hiertoe zeker bijgedragen.

Op 2 oktober 2013 kwam de Commissie met een voorstel om in het kader van het Europees semester meer rekening te houden met sociale indicatoren in de lidstaten. De Commissie wil ook vertegenwoordigers van werknemers en werkgevers meer betrekken bij de landenspecifieke aanbevelingen, Europese en nationale sociale budgetten beter inzetten en drempels voor arbeidsmobiliteit neerhalen.

De Commissie zal het sociaal beleid van de lidstaten meten aan de hand van vijf indicatoren en ze zal er ook 'landenspecifieke aanbevelingen' over formuleren:

- Werkloosheidsgraad.

- Jongerenwerkloosheid en het aantal jongeren die geen opleidings- of onderwijsvooruitzichten hebben.
- Het besteedbaar inkomen van gezinnen.
- Het armoederisico bij mensen die de arbeidsgeschiedte leeftijd hebben.
- Ongelijkheid.

Deze vijf indicatoren kennen echter geen minimumvereisten waaraan de lidstaten moeten voldoen. Ze zijn dus ook niet sanctioneerbaar.

STANDPUNT T.A.V. DE BELGISCHE OVERHEDEN

In het Europees semester doet de Europese Commissie dus ook aanbevelingen over de sociale uitgaven van de lidstaten in het kader van de uitvoering van hun begrotingen. Hierdoor kijkt Europa voor het eerst direct mee naar het sociaal beleid. De kost van en maatregelen inzake de vergrijzing, uitgaven voor gezondheidszorg, efficiëntie en effectiviteit van de sociale stelsels (de-institutionalisering van ouderenzorg,...) worden dus jaarlijks door Europa geëvalueerd. Eventuele aanbevelingen van de Europese Commissie kunnen niet zomaar door de lidstaten genegeerd worden.

De social profit roept op om het Belgische sociaal model ook in de toekomst te vrijwaren en om bijzonder alert te zijn voor de sociale evaluaties van de Europese Commissie en de landenspecifieke aanbevelingen die zouden kunnen leiden tot een afbouw van sociale rechten en dienstverlening.

STANDPUNT T.A.V. HET EUROPESE NIVEAU

De social profit pleit er integendeel voor dat ook t.a.v. de sociale indicatoren in het Europees semester meetbare criteria vastgelegd worden. Hierdoor zal de Europese Commissie de nationale begrotingen niet alleen beoordelen naar hun budgettaire doelstellingen, maar ook naar hun sociale gehalte. Het 'Social Investment Package' en de 'Active inclusion Strategy' (zie punt 7) kunnen zeker het kader vormen om deze indicatoren te bepalen.

2.

STRUCTUUR- EN INVESTERINGSFONDSEN 2014-2020

SITUERING

De EU heeft de Europese Structuur- en Investeringsfondsen (ESIF) opgezet ter versterking van economische en sociale structuren en ter bevordering van Europese regionale economieën.

De ESIF met belang voor de social profit zijn:

- Het Europees Sociaal Fonds (ESF).
- Het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO).
- Plattelandsprogramma (PDPO).
- Interreg.

Met deze fondsen kunnen tal van sociale doelstellingen projectmatig gerealiseerd worden, zowel voor de private voorzieningen als voor lokale en regionale overheden. In de voorbije programmaperiode (2007-2013) hebben socialprofitondernemingen relatief weinig gebruik gemaakt van deze fondsen.

De administraties van alle federale geledingen werken momenteel aan hun input voor het 'partnerschapscontract' en de 'operationele programma's' voor België. Deze documenten leggen het kader vast waarbinnen in de komende programmaperiode de subsidieoproepen zullen uitgeschreven worden.

STANDPUNT T.A.V. DE REGIONALE EN FEDERALE OVERHEDEN

De social profit roept de gemeenschappen en gewesten op om de fondsen ook maximaal toegankelijk te maken voor de social profit en om in te zetten op de aanpak van grote maatschappelijke uitdagingen zoals armoedebestrijding, vergrijzing, werkloosheid en maatschappelijke integratie van kwetsbare groepen. Dit vereist dat de operationele programma's hierop nu reeds anticiperen.

De social profit schuift volgende prioritaire doelstellingen voor de programmaperiode 2014-2020 naar voren:

- Het verder ontwikkelen en stimuleren van sociaal ondernemerschap in de social profit.
- De ESIF moeten een motor vormen voor sociale innovatie en de versterking van de sociale economie.
- De programma's moeten méér dan het door Europa opgelegde minimum investeren in sociale inclusie. Ze moeten maximaal ingezet worden om het 'Social Investment Package' in de gemeenschappen te helpen implementeren.
- Er dient bijzondere aandacht gegeven te worden aan

de medewerkers van de social profit, zowel bij de toeleiding, de aanwerving, de permanente vorming als de retentie in de sector.

- Structurele investeringen in het energie-efficiënt maken van de infrastructuur zijn noodzakelijk. (Hiervoor kunnen zelfs renteloze leningen ingezet worden, gedekt door EFRO.)

Bij de uitvoering van de programma's vraagt de social profit aandacht voor:

- Verduidelijking over hoe cofinanciering kan gebeuren voor zorg- en welzijnsinstellingen (die in hoofdzaak gefinancierd worden vanuit subsidies en 'dagprijzen'). Het uitsluiten van deze budgetten als cofinanciering sluit immers deze organisaties uit van Europese subsidies!
  - Subsidieoproepen moeten maximaal onder een vrijstellingsverordening uitgeschreven worden, zodat de 'de-minimisregeling' slechts bij uitzondering gebruikt wordt (zie punt 3).
  - Het is absoluut noodzakelijk dat (federale, regionale en lokale) subsidiegevers op korte termijn communiceren of hun subsidie al dan niet onder 'de minimis' uitgegeven werd/wordt. Deze verplichting ligt overigens vast in de Europese regelgeving, maar wordt door vele subsidiegevers niet toegepast.
  - Administratieve vereenvoudiging bij de projectindiening en de (financiële en inhoudelijke) rapportage achteraf. Meer ondersteuning voor de projectindieners is noodzakelijk.
  - De social profit pleit voor projectoproepen die zo duidelijk en gefocust mogelijk opgesteld worden. Er moet maximaal vermeden worden dat projecten ingediend worden die niet tot de scope van de oproep behoren.
  - De social profit vraagt om structureler en systematischer dan vandaag betrokken te worden bij de operationele werking van de betrokken subsidie-agentenschappen (net zoals de andere sociaal-economische actoren).
  - Structurele ondersteuning van projectaanvragers en -promotoren is noodzakelijk.
- In Vlaanderen en Brussel dient Kenniscentrum Sociaal Europa verder ondersteund en gesubsidieerd te worden als ondersteunings- en expertisepunt voor Europese subsidies voor de Vlaamse sociale ondernemingen in de verschillende beleidsdomeinen van de social profit. Voor Wallonië en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest dient een gelijkaardige ondersteuningsstructuur opgezet te worden.

3.

EUROPESE SUBSIDIES, STAATSSTEUN EN DE MINIMIS

STANDPUNT T.A.V. EUROPA

Vele subsidieoproepen binnen de Structuur- en Investeringsfondsen en andere Europese subsidies worden door de subsidiegevers onder 'de minimis' uitgeschreven omdat ze niet onder een vrijstellingsgrond kunnen vallen of omdat de Europese procedure voor notificatie van staatssteun nooit tijdig afgerond raakt. Hierdoor kunnen initiatiefnemers niet meer intekenen op zinvolle calls van zodra hun de-minimisplafond bereikt is. Dit wordt nog extra versterkt doordat sociale ondernemingen door de aard van hun werk meer dan andere

“Subsidies zo weinig mogelijk onder 'de minimis' uitgeven”

ondernemingen beroep doen op subsidies. De 'sociale de minimis' (die een onderdeel is van het Almunia pakket over staatssteun voor SDAB) komt hieraan nog onvoldoende tegemoet.

Hoe dan ook moet de Europese Commissie in de komende periode met de lidstaten verder uitklaren welke subsidies onder de gewone en welke onder de sociale de minimis vallen. Daarna zal pas de reële omvang van het probleem zichtbaar worden. De social profit vraagt dat de bevoegde sociale overheden en de Europese Commissie dit complexe dossier met een open vizier en in een niet repressieve context uitklaren, zodat eindelijk een meer rechtszeker en werkbaar kader ontstaat.

Omdat het voor zowat alle Europese lidstaten onmogelijk zal zijn om de situatie naar het verleden toe te reconstrueren, moet mogelijks een overgangperiode ingelast worden om de lidstaten toe te laten zich in orde te stellen met de verplichtingen dienaangaande.

STANDPUNT T.A.V. REGIO'S EN FEDERALE OVERHEID

De Europese regelgeving legt op dat een databank met alle 'de minimis' ontvangen staatssteun (van alle overheden) moet opgestart worden. Alleen zo kan een rechtszekere werkwijze ontwikkeld worden.

We twijfelen niet aan de inspanningen van subsidiegevers om calls waar mogelijk uit te schrijven onder een vrijstellingsgrond. Bovendien moeten we erkennen dat het risico bij een foutieve inschatting niet bij de subsidiegever, maar bij de subsidieontvanger ligt. Toch pleiten we er voor om subsidies zo weinig als mogelijk onder 'de minimis' uit te geven. Structureel overleg met social-profitvertegenwoordigers is aangewezen om de juiste afweging en risicoanalyse te maken.

4.

STAATSSTEUN AAN SOCIALE DIENSTEN VAN ALGEMEEN ECONOMISCH BELANG

SITUERING

Het Almunia-pakket over staatssteun van 20 december 2011 bepaalt dat elke lidstaat om de twee jaar aan de Europese Commissie moet melden welke staatssteun zij in het kader van de Diensten van Algemeen Economisch Belang (DAEB) hebben verschaft. De Sociale Diensten van Algemeen Economisch Belang (SDAEB) zijn een onderdeel van de DAEB en dienen dus in de rapportering meegenomen te worden. De eerste rapportering onder de

nieuwe regels moet ten laatste op 30 juni 2014 gebeuren. Deze rapportering kan verhelderend zijn voor aanbieders van sociale diensten omdat – indien adequaat opgevolgd – de overheden in dit document zullen aangeven welke diensten zij als diensten van algemeen economisch belang beschouwen. De verdere verwerking door de Europese Commissie van deze rapportering zal dan weer op haar beurt leiden tot verdere verduidelijking.

STANDPUNT T.A.V. REGIONALE OVERHEDEN

De meeste SDAEB vallen onder de regionale bevoegdheid van gemeenschappen en gewesten.

De Vlaamse administraties in de beleidsdomeinen (WSE, WVG en CJSM) hebben reeds voorbereidend werk geleverd om hun subsidiereglementeringen te evalueren in functie van de staatssteun. Dit dient nu door het politieke niveau gevalideerd te worden en dit moet gebeuren met behoud van de bestaande 'structurele partnerschappen' tussen overheid en social profit.

In Wallonië vragen de socialprofitondernemingen eveneens dat deze analyse gemaakt wordt en vervolgens gecommuniceerd wordt aan de vertegenwoordigers van de betrokken sectoren.

5. STAATSSTEUN: HERZIENING ALGEMENE GROEPSVRIJSTELLINGSVERORDENING

SITUERING

De Europese Commissie wil tegen 2014 haar regels rond staatssteun moderniseren. Na de staatssteunregulering voor 'Sociale Diensten van Algemeen Economisch Belang' (het zogenaamde 'Almunia-pakket' en de 'de-minimissteun voor SDAEB'), wordt nu de Algemene Groepsvrijstellingsverordening (AGV) herzien.

De AGV bepaalt die vormen van staatssteun waarvoor de lidstaten geen toestemming moeten vragen aan de Commissie. Concreet gaat het over steun voor kmo's, cultuur, opleiding en training, ontwikkeling en innovatie en werkgelegenheid van kwetsbare en gehandicapte werknemers.

STANDPUNT T.A.V. EUROPA

Het moet duidelijk zijn dat een te stringente omschrijving van de hogere vrijstellingsdomeinen nefast is voor de tewerkstelling van kansengroepen en de rendabiliteit van sociale ondernemingen. De sociale economie vraagt dat Europa bij het opstellen van haar regelgeving niet in de eerste plaats uitgaat van haar economische logica en marktlogica, maar kansen biedt voor een heus sociaal beleid en op inclusie op de arbeidsmarkt.

6. HERZIENING RICHTLIJN OPENBARE AANBESTEDING

SITUERING

De herziening van de Europese richtlijn 2004/18 betreffende de openbare aanbestedingen loopt op zijn einde. De stemming in het Parlement zou in januari 2014 moeten plaatsvinden. Het voorstel houdt potentieel gevaar in voor de financiering en de organisatie van de social profit in België.

De huidige Europese richtlijn m.b.t. overheidsopdrachten stelt de Staat impliciet vrij van het doorlopen van een procedure voor het gunnen van een overheidsopdracht wanneer zij haar opdracht van openbare dienst delegeert aan een openbare of private rechtspersoon. Het nieuwe voorstel voert een verplichte procedure in als overheden (o.a.) sociale en gezondheidsdiensten willen uitbesteden aan private of publieke operatoren.

Concreet zouden overheden voortaan verplicht zijn om een voorafgaande aankondiging te doen en a posteriori de toewijzing van de opdracht mee te delen. Voor de

“Organisatie van het socialprofit-model onder druk?”

toewijzing zou een objectieve vergelijkingsprocedure gehanteerd moeten worden. Dit zou (o.a.) volgende diensten betreffen: gezondheidszorg (waaronder ziekenhuizen), arbeidsbemiddeling, onderwijs (primair, secundair en hoger), beroepsopleiding, verplichte maatschappelijke dienstverlening en recreatieve, culturele en sportieve diensten (telkens voor aanbestedingen vanaf een bepaalde drempel, wellicht 750.000 euro).

Deze verplichting kan een grote impact hebben op de toewijzing en organisatie van de socialprofitdienstverlening.

STANDPUNT T.A.V. REGIONALE EN FEDERALE OVERHEDEN

De social profit gaat ervan uit dat de Belgische subsidiërende overheden geen vragende partij zijn om de huidige verhoudingen tussen overheid, zorgverstrekkers en gebruikers te wijzigen, waardoor er geen nieuwe toewijzingsprocedures wenselijk of nodig zijn.

De fase van de omzetting van de nieuwe richtlijn in het Belgische recht zal in dit opzicht cruciaal zijn. De publieke overheden moeten vermijden dat de omzetting de organisatie van de Belgische social profit op losse schroeven plaatst of leidt tot een doorgedreven commercialisering van de social profit. Ze mogen het hiernavolgende principe volgens hetwelk een “Union Regulation on Public Procurement should respect the wide discretion of public authorities in carrying out their public service tasks” niet uit het oog verliezen.

STANDPUNT T.A.V. DE EUROPESE COMMISSIE, DE EUROPESE RAAD EN HET EUROPEES PARLEMENT

Als het Europa menens is met haar streven naar een socialer Europa (zie o.a. het ‘Social Investment Package’ en het ‘Social Business Initiative’), dan vraagt de social profit om geen bijkomende barrières, procedures en regels op te leggen aan de sociale dienstverleners en hun organiserende (veelal regionale) overheden.

Bovendien mag de Europese Commissie niet aanzetten tot vermarkting van Sociale Diensten van Algemeen Economisch Belang (SDAEB). Dit gebeurt momenteel wel, zowel impliciet als expliciet, door de bepalingen van de nieuwe openbare aanbestedingsrichtlijn.

7. SOCIAL INVESTMENT PACKAGE EN ACTIEVE INCLUSIE

SITUERING

De Europese Commissie formuleert in haar mededeling van 20 februari 2013 belangrijke aanbevelingen aan de lidstaten die ervoor moeten zorgen dat Europa haar sociale doelstellingen haalt. De mededeling is gericht aan de lidstaten omdat zij verantwoordelijk blijven voor het sociaal beleid. Europa heeft op dit vlak immers nog steeds bijzonder weinig (dwingende) bevoegdheden.

Bij de algemene mededeling lanceerde de Commissie volgende aanbevelingen en werkdocumenten

- Aanbeveling kinderarmoede.
- Demografische en sociale trends.
- Uitvoering van de aanbeveling actieve insluiting.
- Sociale Diensten van Algemeen Economisch Belang.

- Langdurige zorg.
- Thuisloosheid.
- Investeren in gezondheid.

Met haar ‘active inclusion strategy’ (2013) wil de Europese Commissie werk maken van een ‘minimum income’ voor alle EU-lidstaten (reeds gerealiseerd in België), de toegang tot de arbeidsmarkt faciliteren en de ontwikkeling van kwaliteitsvolle en toegankelijke diensten realiseren.

STANDPUNT T.A.V. DE GEMEENSCHAPPEN EN GEWESTEN

Met de 6de staats hervorming valt een groter deel van de genoemde thema’s onder de bevoegdheid van de

gefedereerde entiteiten (zoals arbeidsmarktbeleid en gezondheidszorg).

In de eerste plaats waarschuwt de Europese analyse om de aankomende problematiek van de toenemende zorgnood en de vergrijzing van de werknemers niet te onderschatten. De social profit vraagt de overheden van de gefedereerde entiteiten om deze problematiek hoog op de agenda te plaatsen en te houden. Alle actoren zullen er rekening mee moeten houden dat de huidige zorgorganisatie onmogelijk in staat zal zijn om aan de toekomstige zorgbehoefte te beantwoorden. Een vooruitziend beleid dat maximaal gebruik maakt van (sociale en technologische) innovatie en vernieuwend ondernemerschap zal noodzakelijk zijn.

STANDPUNT T.A.V. DE EUROPESE COMMISSIE

De social profit onderschrijft het streven van de Europese Commissie om in de landenspecifieke aanbevelingen in het kader van het Europese semester soci-

ale indicatoren op te nemen. De Europese Commissie zal evenwel de juiste knowhow en de juiste contacten moeten opbouwen om relevante en correcte aanbevelingen (en realistische 'road maps') naar voor te schuiven.

“Betrokkenheid van alle relevante actoren is onontbeerlijk”

Het kwaliteitskader dat in 2009 op voorstel van het Social Protection Committee vastgelegd werd, kan richtinggevend zijn.

De social profit pleit ervoor dat de Europese Commissie ook buiten het officiële, veelal federale, circuit consulteert en ook het regionale niveau een structurele plaats geeft in haar analyses.

8. ARBEIDSTIJD

SITUERING

De Europese Commissie heeft recent haar pogingen opgegeven om nog deze legislatuur tot een aanpassing van de arbeidstijdrichtlijn te komen. De huidige, voor de social profit nefaste richtlijn, blijft dus van toepassing. De toepassing ervan zou immers zo duur zijn dat ze zou leiden tot een belangrijke inkringing van het personeel of dat ze elke ruimte voor nieuw beleid in de sector in de komende jaren zou 'opbranden'. In het licht van de algemeen erkende noodzakelijke uitbreiding en heroriëntering van het zorgaanbod, zou het uitblijven van een herziening van de huidige richtlijn onbegrijpelijk en onaanvaardbaar zijn.

STANDPUNT T.A.V. DE EUROPESE COMMISSIE

De social profit vraagt dat de nieuwe Europese Commissie opnieuw initiatief neemt in dit dossier, om tot een aanpassing van de bestaande richtlijn te komen die de huidige toestand in veruit de meeste lidstaten 'regulariseert'. In afwachting daarvan mag de Europese Commissie geen inbreukprocedures starten tegen lidstaten.

9.

NAAR EEN NIEUWE VERORDENING ROND GEGEVENSBESCHERMING

SITUERING

De Europese Commissie bereidt momenteel een nieuwe verordening gegevensbescherming voor. Dit voorstel zal de huidige richtlijn rond gegevensbescherming uit 1995 vervangen. Deze verordening bepaalt aan welke voorwaarden moet worden voldaan wanneer de gegevens van burgers worden bijgehouden en verwerkt.

In het nieuwe ontwerp worden de rechten van de burger versterkt, maar tracht de Commissie tegelijkertijd tegemoet te komen aan de verzuchtingen van het bedrijfsleven en van overheden rond de administratieve lasten.

STANDPUNT T.A.V. DE REGIONALE, FEDERALE EN EUROPESE BELEIDSMAKERS

Bij de totstandkoming van de nieuwe verordening dient aandacht geschonken te worden aan de werkbaarheid voor de socialprofitactoren, de mogelijkheden inzake administratieve vereenvoudiging en de optimalisatie en de kwaliteit van de zorg- en dienstverlening.

10.

SOCIALE EN TECHNOLOGISCHE INNOVATIE EUROPEES INNOVATIEPARTNERSCHAP VOOR ACTIEF EN GEZOND OUDER WORDEN

SITUERING

De uitdagingen van de vergrijzing zijn bekend. Het aantal Europese burgers boven de 65 jaar zal de volgende 50 jaar verdubbelen, van 87 miljoen in 2010 tot 148 miljoen in 2060. Om het onderzoek naar en de ontwikkeling van innovatieve producten rond actief en gezond ouder worden een duw in de rug te geven, heeft de Europese Commissie in februari 2011 een Europees Innovatiepartnerschap voor actief en gezond ouder worden opgestart. Dit partnerschap heeft als doel om de krachten te bundelen van publieke en private actoren uit verschillende landen, zodat innovaties sneller kunnen doorbreken. De Europese Commissie verwacht dat het partnerschap al binnen twee jaar concrete resultaten kan voorleggen. Het effect op middellange termijn moet zijn dat door dit initiatief tegen 2020 twee extra gezonde levensjaren gerealiseerd worden voor Europeanen. In november 2011 heeft de stuurgroep van het EIP voor actief en gezond ouder worden een strategisch implementatieplan opgesteld met prioritaire werkerreinen en specifieke acties voor de overheid, het bedrijfsleven en het maatschappelijk middenveld.

In het algemeen zullen (sociale) innovatie en het actief en gezond ouder worden, drijvende strategieën worden achter elk Europees beleid en in het bijzonder het

“Sociale innovatie en ‘actief ouder worden’ worden de leidende Europese strategieën”

subsidiebeleid. De Belgische beleidsniveaus hebben er alle belang bij om hier maximaal bij aan te sluiten, niet alleen omwille van de financieringsopportunities, maar ook om in de spits te staan van elk toekomstig beleid (zowel regionaal als federaal).

De social profit is essentieel in de toekomstige beleidsvoering, maar is momenteel weinig aanwezig en zichtbaar in dit debat (zowel op regionaal en federaal als op Europees vlak).

STANDPUNT T.A.V. HET REGIONALE BELEID

Het ‘Europees Innovatiepartnerschap voor actief en gezond ouder worden’ is belangrijk voor het gezond-

heids-, ouderen- en innovatiebeleid. Het verdient aanbeveling om meer in te zetten op de opvolging en de opportuniteiten van het EIP en van Europese projecten in het algemeen.

Met Flanders' Care beschikt Vlaanderen reeds over een uitstekend instrument om dit te realiseren. Maar de

integratie tussen de dienstverleners, het bedrijfsleven en de internationalisering zijn nog volop in ontwikkeling. De samenwerking tussen Kenniscentrum Sociaal Europa en Flanders' Care vanaf 2014 zal voor alle actoren een meerwaarde opleveren.

11. SOCIAL BUSINESS INITIATIVE EN DE SOCIAL PROFIT

SITUERING

De Europese Commissie erkent de belangrijke rol die socialprofitondernemingen spelen in het bereiken van zowel de sociale als de economische doelen in de EU2020-strategie. Om het ondernemers uit de social profit mogelijk te maken om hun maatschappelijke missie uit te voeren, ontwikkelt de Commissie het 'Social Business Initiative' (SBI). Dit pakket maatregelen biedt acties op drie domeinen:

- Toegang tot investeringen vergemakkelijken: de Commissie zal een regulerend kader creëren voor investeringsfondsen voor ondernemingen met een sociaal doel.
- De zichtbaarheid van sociaal ondernemerschap verhogen, middels o.a. het nieuwe EURES-fonds voor de versterking van het sociaal ondernemerschap en voor de uitwisseling van goede praktijkvoorbeelden. ESF en EFRO zullen bovendien vanaf 2014 prioriteiten bevatten voor sociale ondernemingen.
- Het wettelijk kader evalueren en verbeteren: de 'Europese stichting' en de 'Europese coöperatieve vennootschap'.

STANDPUNT T.A.V. HET BELGISCHE BELEID

Het Europese 'Social Business Initiative' zal voor België vooral een meerwaarde hebben voor de social profit. Het is belangrijk dat alle socialprofitactoren de verdere ontwikkeling van het SBI opvolgen. Nationale coördinatie door de POD Maatschappelijke Integratie tussen de private en publieke (veelal regionale) sociale-economieactoren, is essentieel én noodzakelijk.

BESLUIT:

ADEQUATE OPVOLGING VAN HET EUROPESE BELEID IS NOODZAKELIJK

CONTEXT

De bevoegde Belgische regeringen zijn rechtstreeks betrokken bij het Europese beslissingsproces maar ook bij de uitvoering ervan, en moeten het Belgische sociale model verdedigen en de social profit promoten bij de uitwerking en de ontwikkeling van de Europese beleidsmaatregelen.

Daarenboven zijn de (private én publieke) sociale ondernemingen en de functionele overheden veelal objectieve bondgenoten t.a.v. het Europese niveau. Ze spreken dus best met één stem, maar deze stem moet uiteraard ‘georganiseerd’ worden. Het is belangrijk dat zowel de overheden als de social profit kennis over de Europese dossiers opbouwen en uitwisselen.

Ten slotte werd reeds meerdere malen het belang van Europese projecten (subsidies) en samenwerking aangehaald. Het is ook voor het socialprofitbeleid - werkveld én overheid - steeds belangrijker om aanwezig te zijn op het Europese forum. Europese subsidies vormen bijvoorbeeld een nuttige aanvullende bron van werkingsmiddelen.

STANDPUNT T.A.V. DE FEDERALE ENTITEITEN

De social profit vraagt:

- Ondersteuning rond Europese subsidies is voor alle socialprofitondernemingen nuttig en nodig, niet alleen voor informatieverstrekking, maar ook in een ‘professionele ondersteuningsfunctie’ voor het schrijven van subsidieprojecten.

In Vlaanderen dient de gespecialiseerde dienstverlening van Kenniscentrum Sociaal Europa aan alle socialprofitondernemingen op een betaalbare wijze aangeboden te kunnen worden.

In Wallonië en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest moeten middelen beschikbaar gesteld worden om een gelijkaardige dienstverlening te ontwikkelen.

- Voor Wallonië en Brussel is de invoering en de ontwikkeling van een gestructureerde en permanente plaats voor overleg tussen het Regionale en Europese beleid wenselijk met het oog op een betere samenhang (bv. binnen het agentschap Wallonie-Bruxelles International (WBI) of de oprichting van een verbindingsbureau Europa-Wallonië). Om bij dit overleg vertegenwoordigers van de social profit te betrekken bij onderhandelingen over het Europese beleid die uitdagingen voor de social profit inhouden.

- In Vlaanderen, hebben Verso en Kenniscentrum Sociaal Europa reeds een stevige, maar nog te beperkte basis gelegd voor de detectie, opvolging en analyse van het Europese beleid. Verdere ondersteuning door de overheden is noodzakelijk, in het bijzonder in de social profit die vandaag nog niet of uiterst beperkt bezig is met kennisopbouw en social profitale vertaling van het Europese beleid.